

KULLAA, Tuurujärvi, Ellinkangas

PK 1143 09 TUURUJÄRVI

x= 6822 50

y= 560 60

z= n. 44,5 - 50

KUURNAJALASLÖYTÖ

KM2 3896

Löytöpaikka merkattu peruskartasta laaditulle ulkoilukartalle, Porin kaupungin mittausosasto 1975, 1:20000.

Löytötapahtuma

Porilainen metsuri Eino PIHLAVA (os. Pori, Viikeri) löysi 22.4.1987 Kullaan Tuurujärvestä kohti Palusjärveä johtavasta kanavasta, Porin kaupungin omistamalta maalta, kuurnajalaksen kärkikappaleen, joka on varustettu linnunpäällä, luultavasti joutsenella. Katkelma on yli kaksi metriä pitkä.

Eino Pihlava kävi k.o. päivänä katsomassa kanavan rannalle talviteloille vedettyä venettä. Hän kokeili veden syvyyttä jään vielä suurimmaksi osaksi peittävässä kanavassa ja huomasi keppinsä nostaneen pohjasta pienen puun, jossa oli ihmisen tekemiä koloja. Tämä innoitti Pihlavan kokemaan kepillä jäistä vapaata aluetta enemmänkin ja pian hän onnistuikin nostamaan pohjamudasta kuurnajalaksen pitkän, yhtenäisen osan. Puhdistettuaan löydön hän arvasi sen arvokkaaksi ja toi sen seuraavana päivänä Satakunnan Museoon.

Esineen jälkihuolto

Tulin talvilomalta 28.4.87 ja näin museoon tuodun kuurnajalaksen työhuoneeseeni asetettuna. Esine oli kostea, mutta suojaamattomana jo jonkin verran taipunut kaarelle. Asetin esineen ympärille märäksi kastellun talouspaperikerroksen ja käärin sen tiiviisti muoviin. Jalas siirrettiin pimeään, viileään varastoon. Kosteuden imeytyttyä jalakseen lisäsin paperiin vettä, kunnes jalas vähitellen alkoi omasta painostaan johtuen palautua suoraksi.

Esineen suoristuttua ei lisätty kosteutta, mutta päästin muovin tiivistyneen kosteuden poistua parin kuukauden ajan hyvin hitaasti. Kuivumisen aikana pidin jalaksen päällä eri kohdille asetettuja pahviliuskoja kevyenä painona tukemassa esineen pysymistä muodossaan. Vaikka pelkäsinkin kuivumisen aiheuttavan halkenemia keskikuurnaen, ei niin käynyt, vaan kuurnassa alunperin ollut halkenema säilyi entisellään, eikä nähdäkseni pidentynyt. Koko kuivausvaihe kesti heinäkuun loppuun.

Jaläs valokuvattiin kuivumisen ollessa kesken kesäkuussa -87, ja julkistettiin Satakunnan Museossa julkiselle sanalle 13.8.87. Esine pakattiin ja toimitettiin museovirastoon 19.11.87.

Löytöpaikka

Kävin löytöpaikalla yhdessä löytäjän, Eino Pihlavan kanssa 14.8.87. Kullaan Tuurujärvestä Palusjärveen johtava vesikanava

ja -oja patoineen rakennettiin vuosina 1977-78 osana Porin kaupungin vesihuoltoa turvaavia vesistöjärjestelyjä. Kanava kaivettiin noin 200-250 metrin pituisena ja noin 5-8 metrin levyisenä Tuurujärven Hämäläistenlahdesta pitkin historiallista talvitietä, joka peruskartalla on tunnettu Hämäläisten-tienä. Kanava päättyy säännöstelypatoon, josta vesi juoksee ojaa pitkin Palusjärveen asti.

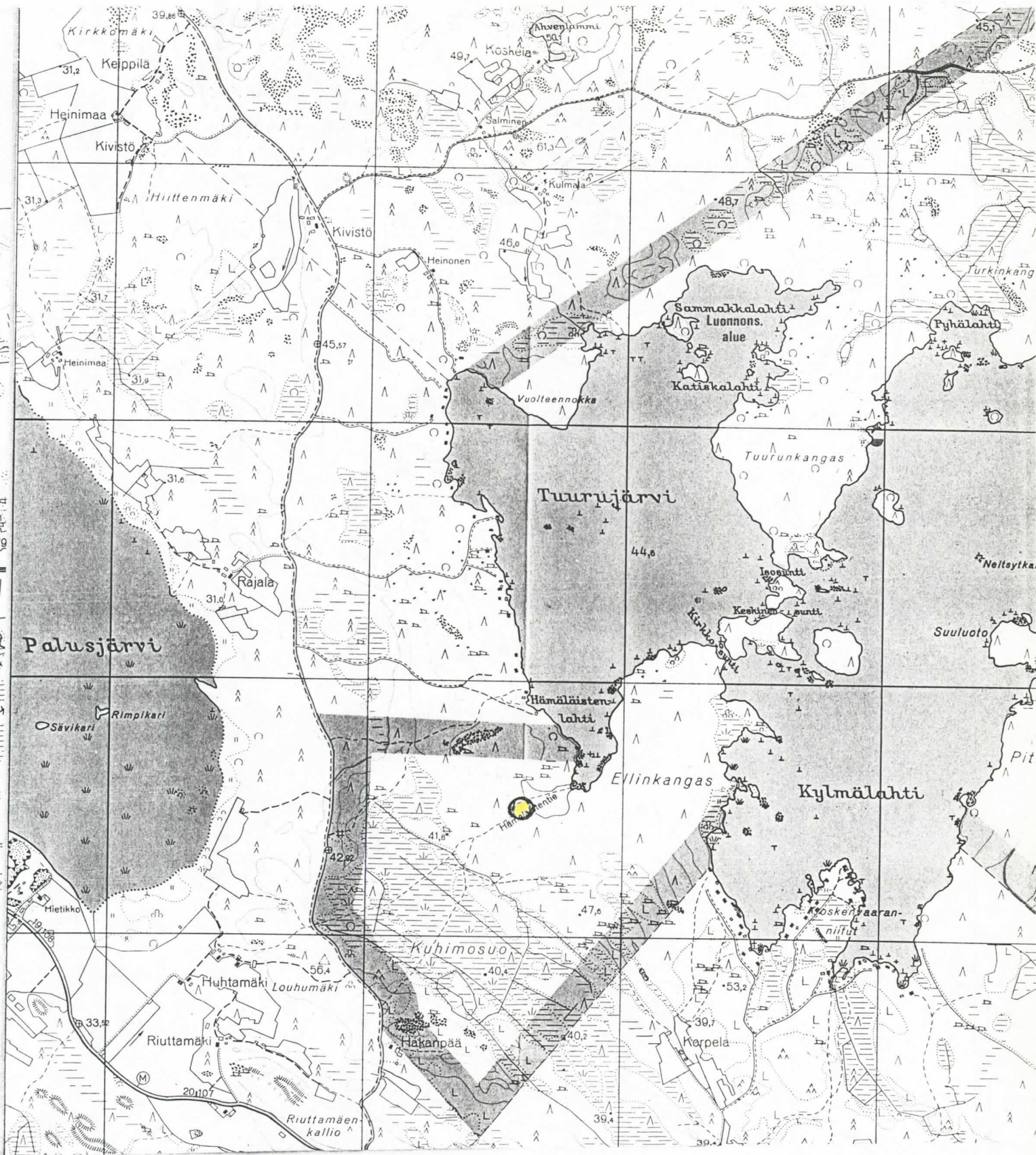
Löytöpaikka sijaitsee viisikymmentä metriä padosta yläjuoksulle, kanavan pohjoisrannalla, kohdassa, jossa kanavan syvyys on maan pinnan tasoon nähden noin kaksi metriä. Vettä kanavassa oli elokuussa noin metrin verran. Tarkastuskäynnillä yritimme etsiä kanavan pohjasta puuttuvaa jalaksen osaa tuloksetta.

On ilmeistä, että reenjalas on tullut esiin ja taittunut poikki kanavaa kaivettaessa kymmenkunta vuotta sitten maansiirtokoneella. Sen sijaintipaikka on voinut olla melkein missä tahansa löytöpaikan ja Tuurujärven eli 200 m:n matkalla ja jäät ja juokseva vesi ovat voineet kuljettaa jalaksen löytöpaikalleen. On tietenkin mahdollista, että jalaksen loppuosa törröttää kanavan seinämässä. Pyysinkin Porin urheilusukeltajia tarkastamaan kanavan pohjan ja reunat sukeltamalla vielä syksyn kuluessa, mutta toistaiseksi ei mitään ole onnistuttu löytämään.

Tuurujärvi on alunperin osa Joutsijärveä. Etymologisesti Joutsijärven nimi tulee Joutsenjärvestä. Joutsijärvi on tänään yksi harvoista lähes täydellisen erämaaluonteensa säilyttäneistä järvistä Satakunnassa. Porin kaupunki osti järven ympäröivine maa-alueineen 1970-luvun alussa ulkoilualueekseen. Myös reenjalaksen löytöpaikka kuuluu edelleen Porin kaupungille.

Satakunnan Museossa, 21.8.1987

Jouko Rätty
amanuenssi

Kuurnajalaksen löytöpaikka:

Kullaa, Tuurujärvi, Ellinkangas
"Järventaustan pato"

Ote Porin kaupungin mittausosaston kartasta 1975
MK 1: 20000

Tumma rajaviiva merkkää kaupungin omistusalueen rajaa ja ulkoilualuetta.